DOI: 10.31359/2079-6242-2024-47-217
УДК 343.9 (477)

***К. В. Горбунова*,** аспірантка кафедри кримінального права та кримінології; викладач кафедри кримінального процесу та організації досудового слідства Харківського національного університету внутрішніх справ
ORCID 0000-0002-1120-2682

ЗАПОБІГАННЯ НЕЗАКОННОМУ ПОЛЮВАННЮ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Постановка проблеми. Воєнний стан як специфічна форма правової реальності сьогодення зумовлює низку вимушених обмежень для жителів України. Головною метою таких обмежень є підтримка стану безпеки в нашій державі, захист її громадян від російської збройної агресії та пошук оптимального балансу між потребою здійснення воєнних дій і убезпеченням життя мирного населення. У продовження вказаного слід зазначити, що окремим напрямом підтримання безпеки в сучасних умовах війни є боротьба зі злочинністю, для відтворення якої введення режиму воєнного стану не стало перепоною. Навпаки, злочинність адаптувалася до змін в українському соціумі, відбулися зміни в її структурі та інших показниках.

Одним зі складових елементів сучасної української злочинності є кримінальні правопорушення проти довкілля, значну частку яких складають кримінальні правопорушення у формі незаконного полювання (стаття 248 КК України). В умовах воєнного стану такі правопорушення можуть, на перший погляд, здаватися діяннями із незначним ступенем суспільної небезпечності. Проте варто зазначити, що з перших днів введення вказаного правового режиму полювання на території України було заборонене, що, однак, не сприяло зведенню кількості зареєстрованих кримінальних правопорушень за статтею 248 КК України до нуля.

Суспільна небезпечність незаконного полювання полягає в тому, що неконтрольований і самовільний видобуток диких тварин призводить до загрози їх зникнення, так як їх чисельність у природному середовищі знижується, що стає причиною сповільнення процесів відновлення біогеоценозу певних територій. Екологія України за останній час і так постійно зазнає нищівних ударів різного масштабу через постійні обстріли рф. Унаслідок розриву снарядів гинуть тварини, птахи, риби тощо, виникають пожежі, руйнується цілісність ґрунтового покриву, що призводить до зміни рослинного покриву та ерозії, зокрема водної та вітрової.

Отже, з метою збереження екології нашої держави необхідно мінімізувати дію тих причин, на які можна безпосередньо вплинути вже зараз. Одним із способів такої мінімізації є запобігання незаконному полюванню, актуальність кримінологічного дослідження якого в умовах воєнного стану в Україні лише загострюється.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Наукове дослідження кримінально-правової охорони мисливства і запобігання екологічним правопорушенням здійснювали у своїх роботах В. І. Андрейцев, В. І. Борисов, М. П. Волик, П. А. Воробей, С. Б. Гавриш, В. Г. Гончаренко, С. А. Голуб, М. В. Господарець, В. К. Грищук, С. А. Данилюк, О. М. Костенко, М. Й. Коржанський, І. П. Лановенко, Ю. І. Ляпунов, В. К. Матвійчук, П. Т. Некіпєлов, В. Д. Пакутін, П. Ф. Повеліцина, Є. Л. Стрельцов, В. Я. Тацій, С. В. Трофімов, Ю. А. Турлова, В. А. Широков, С. С. Яценко та ін.

Дискусійним питанням кримінально-правових ознак незаконного полювання як елемента кримінологічної характеристики, у тому числі способу і засобам його вчинення як обставинам доказування у кримінальному провадженні, а також огляду деяких проблем протидії незаконному полюванню

в умовах воєнного стану присвячені попередні публікації авторки[1].

Метою статті є розкриття особливостей запобігання незаконному полюванню в Україні в умовах воєнного стану.

Виклад основного матеріалу. Нагальна необхідність у збереженні життя цивільного населення, убезпеченні об'єктів критичної, військової та цивільної інфраструктури, захисті української державності і суверенітету спричинила введення в державі воєнного стану. Серед правових наслідків дії в Україні останнього – певне обмеження конституційних прав і свобод людини і громадянина, законних інтересів юридичних осіб, а також введення низки заборон у різних сферах суспільного життя. Однією із таких обмежень і заборон стала тимчасова заборона полювання на весь період воєнного стану. Згідно зі статтею 8 Закону України «Про мисливське господарство та полювання» від 22 лютого 2000 року № 1478-III встановлення обмежень щодо користування мисливськими угіддями та здійснення полювання належить до повноважень обласних, районних, Київської та Севастопольської міських державних адміністрацій[2]. На період дії правового режиму воєнного стану на відповідних територіях повноваження місцевих державних адміністрацій здійснюють військові адміністрації. Заборона полювання була введена майже на всій території України. Прикладом одного із таких рішень є наказ Львівської обласної військової адміністрації від 08 серпня 2022 р. № 154/22 «Про встановлення обмежень щодо полювання та регулювання мисливства в період воєнного стану на території Львівської області», яким встановлено заборону полювання на території Львівської області до припинення дії або скасування воєнного стану в Україні, за винятком регулювання чисельності окремих мисливських видів звірів із дотриманням вимог чинного законодавства України[3].

Необхідно зазначити, що умови воєнного стану досить вдало майже з перших днів його введення почали використовуватися кримінальним елементом нашого суспільства. Як зазначають С. С. Шрамко та А. В. Калініна: «Фактор війни у прогнозах злочинності на території України присутній з 2014 року. Однак масштаб його впливу різко змінився із 24 лютого 2022 року: з конкретно локального характеру (маються на увазі бойові дії на Сході держави, тимчасово окуповані території Автономної Республіки Крим, Донецької та Луганської областей) він набув територіально всеохоплюючого характеру. Із введенням воєнного стану в Україні виникла й низка умов, що прямо чи опосередковано стали впливати на криміногенну ситуацію в державі»[4]. Явних змін зазнала структура злочинності в державі. Проте, незважаючи на заборону мисливства в Україні, кримінальні правопорушення, передбачені статтею 248 КК України («Незаконне полювання»), продовжують обліковуватися. Зокрема, у 2022 році відповідно до статистики Офісу Генерального прокурора за статтею 248 КК України було обліковано лише 17 кримінальних правопорушень, 8 з яких – кримінальні проступки (ч. 1 статті 248 КК України), а 9 – злочини (ч. 2 статті 248 КК України)[5]; у 2023 році – 29 кримінальних правопорушень, 19 з яких – кримінальні проступки, а 10 – злочини[6]. Необхідно зазначити, що у 2021 («довоєнному») році кримінальних правопорушень за статтею 248 КК України було об-

[1] Див. : Горбунова К. В. 'Кримінально-правові ознаки незаконного полювання як елемент кримінологічної характеристики'(2022) 3 (98) Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ. 152–159. DOI: https://doi.org/10.32631/v.2022.3.14; – 'Спосіб і засоби вчинення незаконного полювання як обставини доказування у кримінальному провадженні (на матеріалах судової практики)»' (2023) 2 101 Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ 213–223 DOI: https://doi.org/10.32631/v.2023.2.50; – 'Проблеми протидії незаконному полюванню в Україні під час воєнного стану' *Теоретико-прикладні проблеми кримінального процесу та криміналістики в умовах воєнного стану* : тези доп. Міжнарод. наук.-практ. конф. (м. Кам'янець-Подільський, 24 листоп. 2023 р.) 111–113. DOI: https://doi.org/10.5281/zenodo.10156318 та ін.

[2] Про мисливське господарство та полювання : Закон України від 22.02.2000 р. № 1478-III. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1478–14#Text (дата звернення: 19.03.2024).

[3] Про встановлення обмежень щодо полювання та регулювання мисливства в період воєнного стану на території Львівської області : наказ Львівської обласної військової адміністрації від 08.08.2022 р. № 154/22. URL : https://loda.gov.ua/documents/36881 (дата звернення: 19.03.2024).

[4] Шрамко С. С., Калініна А. В. 'Злочинність в Україні: яка вона є під час війни і якою може бути у післявоєнний час?' (2022) 44 Питання боротьби зі злочинністю 98 DOI: 10.31359/2079-6242-2022-44-98

[5] 'Єдиний звіт про кримінальні правопорушення за січень-грудень 2022 року' (Офіс Генерального прокурора) <https://gp.gov.ua/ua/posts/pro-zareyestrovani-kriminalni-pravoporushennya-ta-rezultati-yih-dosudovogo-rozsliduvannya-2> (дата звернення: 19.03.2024).

[6] 'Єдиний звіт про кримінальні правопорушення за січень-грудень 2023 року' (Офіс Генерального прокурора) <https://gp.gov.ua/ua/posts/pro-zareyestrovani-kriminalni-pravoporushennya-ta-rezultati-yih-dosudovogo-rozsliduvannya-2> (дата звернення: 19.03.2024).

ліковано у кількості 47 діянь, 38 з яких – кримінальні проступки, а 9 – злочини[1]. Отже, незважаючи на введення воєнного стану та заборону полювання в Україні, рівень злочинності за ч. 2 статті 248 КК України залишився, можна сказати, без змін. Незначна кількість діянь із нібито невисоким ступенем суспільної небезпечності все ж таки може свідчити про певні загрози для стану правопорядку. Проте суспільна небезпечність і шкода, що завдається подібними злочинами, підкреслюється й обсягами латентності цього явища.

Так, за результатами проведеного авторкою протягом лютого-березня 2024 року всеукраїнського анкетування понад 4 тис. працівників Національної поліції (працівників слідчих, оперативних підрозділів, органів дізнання, дільничних офіцерів поліції, патрульної поліції та ін.), було визначено, що вказаним діянням властивий певний ступінь латентності. Респонденти, на запитання про те, чи всі випадки незаконного полювання підпадають під реєстрацію в Україні, зазначили, що до обліку потрапляє в кращому випадку половина таких діянь (31,6% респондентів). Наступною за чисельністю групою стали респонденти, які вказали, що майже всі такі випадки (приблизно 80–90% діянь) фіксуються правоохоронними органами (27,6% опитуваних). Кожний четвертий респондент вказав, що всі випадки незаконного полювання реєструються в державі (26,0%), а найменшу групу склали ті, хто зазначив, що реєструється лише невелика частина (до 10% чи навіть менше) таких випадків (14,8%). Отже, зважаючи на результати опитування, можна зробити висновок, що певний відсоток латентності є невід'ємною рисою кримінальних правопорушень у виді незаконного полювання. Щодо обсягів цього явища, то його можна визначити як невеликий (до однієї третини). Проте саме існування такого явища сприяє подальшим роздумам принаймні у двох площинах: першій – про те, що незаконне полювання підтримує явище корупції у державі (адже «вирішення питання на місці» шляхом надання неправомірної вигоди є найшвидшим виходом для уникнення відповідальності) і другій – про обсяги зброї, яка перебуває на руках у населення (у тому числі й із порушенням правил дозвільної системи), що також може бути потенційно використана з метою незаконного полювання.

Загалом під час воєнного стану протидія незаконному полюванню набула додаткових ускладнень, серед яких можна виокремити:

1) заборону пересуватися лісами, зокрема територіями мисливських угідь. Такі обмеження, звичайно ж, не забороняють ведення мисливського господарства та здійснення біотехнічних заходів у мисливських угіддях. Користувачам мисливських угідь, особливо в прикордонних областях, необхідно погоджувати відповідні заходи з місцевими військовими адміністраціями, це стосується також перебування зі зброєю штатних працівників, уповноважених на охорону мисливських угідь та порядку проведення полювання[2].

Працівники єгерських служб, зокрема, у зв'язку із такими заборонами, забезпечуються не лише документами і засобами індивідуального захисту, а й форменим одягом не військового зразка[3];

2) відсутність контролю над певними територіями України. Об'єктивно наявність фактів незаконного полювання подекуди просто неможливо встановити у зв'язку із перебуванням частини української території у тимчасовій окупації, і навіть після її деокупації. У ЗМІ повідомляють, що внаслідок бойових дій частина лісів у Київській, Чернігівській, Сумській, Луганській, Донецькій та Херсонській областях наразі перебуває під контролем окупантів. Оцінити збитки майну та лісовому господарству поки неможливо. У лісах уже є велика кількість ракет, що впали, а також нерозірваних боєприпасів. Як показує практика та регулярні зведення того ж самого ДСНС з інформацією про випадково знайдені авіабомби часів Другої світової війни, це становитиме потенційну небезпеку для людей протягом багатьох десятиліть[4].

[1] 'Єдиний звіт про кримінальні правопорушення за січень-грудень 2021 року' (Офіс Генерального прокурора) <https://gp.gov.ua/ua/posts/pro-zareyestrovani-kriminalni-pravoporushennya-ta-rezultati-yih-dosudovogo-rozsliduvannya-2> (дата звернення: 19.03.2024).

[2] Щодо функціонування мисливської галузі в умовах воєнного стану : лист Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України 1–05/22 від 12.05.2022 р. URL : https://gsvms.org.ua/Letters/556e1a6d-42f4-4304-b82a-f21f2e053bc9_1.pdf (дата звернення: 19.03.2024).

[3] Про встановлення обмежень щодо полювання та регулювання мисливства в період воєнного стану на території Львівської області : наказ Львівської обласної військової адміністрації від 08.08.2022 р. № 154/22. URL : https://loda.gov.ua/documents/36881 (дата звернення: 19.03.2024).

[4] Омельчук О., Садогурська С. 'Природа та війна: як військове вторгнення Росії впливає на довкілля України' (Екодія) <https://ecoaction.org.ua/pryroda-ta-vijna.html?gad_source=1&gclid=Cj0KCQjwj9-zBhDyARIsAERjds3uS2iWb31_KXBRW7P

На деокупованих територіях правоохоронні органи, в першу чергу, фокусують свою увагу на кримінальних правопорушеннях проти життя та здоров'я особи, власності тощо, залишаючи поза увагою випадки незаконного полювання, які до того ж важко виявити через неповідомлення громадянами про факти їх вчинення;

3) наявність значної кількості зброї (насамперед вогнепальної) та боєприпасів у населення. Особливого загострення ця проблема набуває на територіях, якими пересувалися війська рф або які були в їх тимчасовій окупації. Контент-аналіз повідомлень про випадки незаконного полювання в Інтернет-виданнях за 2022–2023 роки свідчить про значну кількість фактів незаконного полювання саме незареєстрованою в установленому законодавством України порядку зброєю. Так, під час спільного рейду на території Полонської територіальної громади поблизу с. Черніївка (Хмельницька область) поліцейські з представниками асоціації мисливців та рибалок виявили 53-річного жителя Житомирщини, який полював у місцевих угіддях, користуючись карабіном за відсутності відповідного дозволу[1]. Необхідно зазначити, що респонденти проведеного авторкою вищевказаного опитування на запитання «Як Ви вважаєте, чи відбудеться збільшення випадків незаконного полювання у структурі правопорушень проти довкілля у зв'язку зі збільшенням обсягів зброї, яка знаходиться в обігу у населення України?» майже одностайно (70,4% респондентів) відповіли, що «Так, це взаємопов'язані явища».

Щодо ефективності практики протидії незаконному полюванню органами дізнання, то, на думку працівників Національної поліції, вона не є ефективною взагалі й в сучасних умовах воєнного стану, зокрема. Таку думку висловили 56,1% респондентів. Протидію незаконному полюванню органами дізнання визнали ефективною 40,4% опитаних, а зазначили, що важко відповісти на це запитання, 3,5% респондентів.

Найбільш перспективними й ефективними заходами запобігання незаконному полюванню працівники Національної поліції вважають:

– спрощену систему видачі дозволів, відстрільних карток та ліцензій на законне полювання;

– обмеження на користування мисливською зброєю;

– зменшення вартості дозволу / ліцензії на полювання;

– посилення відповідальності за порушення правил зберігання та транспортування мисливської зброї;

– застосування інших, не пов'язаних зі штрафом, покарань за незаконне полювання (наприклад, арешт);

– позбавлення дозволу на зберігання і носіння мисливської зброї на певний термін при затриманні особи з мисливською зброєю у нетверезому стані;

– реформування органів мисливського контролю. Створення контролюючого органу із функцією контролю та охорони дичини, що буде запобігати, в першу чергу, браконьєрству;

– збільшення рівня обізнаності населення щодо небезпечності для екології держави незаконного полювання, адміністративної та кримінальної відповідальності за його вчинення;

– соціальну рекламу;

– перед отриманням дозволу на полювання обов'язкове проходження громадянином спеціального навчання із підсумковим незалежним оцінюванням знань та ін.

Висновки. Отже, незважаючи на те, що під час воєнного стану у загальній структурі злочинності постійно відбуваються зміни, незаконне полювання залишається на своїх стабільних позиціях, хоча саме полювання як вид діяльності наразі в Україні заборонене.

Особливості запобігання незаконному полюванню в умовах воєнного стану зумовлені забороною пересування лісами (у тому числі територіями мисливських угідь), відсутністю контролю над певними територіями України внаслідок бойових дій (наприклад, частиною лісів у Київській, Чернігівській, Сумській, Луганській, Донецькій та Херсонській областях), наявністю значної кількості зброї (насамперед) та боєприпасів у населення.

Перспективними напрямами запобігання незаконному полюванню, що матимуть реальний ефект, на думку працівників Національної поліції, є адміністративні та освітянські заходи, пов'язані із видачею дозволів на мисливську зброю та по-

fmeTYcoXLKRljdEYqmI1fSDNwTqqU7_AEqjYaAvTPEALw_wcB> (дата звернення: 19.03.2024).

[1] 'Порушив заборону на полювання та ще й з незареєстрованою зброєю' (сайт міста Шепетівка) <https://shepetivka.com.ua/novyny/kryminal/13019-porushyv-zaboronu-na-poliuvannia-ta-shche-i-z-nezareiestrovanoiu-zbroieiu.html≥ (дата звернення: 19.03.2024).

лювання, відстрільних карток тощо та відповідальністю за порушення норм законодавства, що регулює мисливську діяльність та забороняє незаконне полювання.

REFERENCES

List of legal documents

Legislation

1. Pro myslyvske hospodarstvo ta poliuvannia : Zakon Ukrainy vid 22.02.2000 r. № 1478-III. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1478–14#Text (in Ukrainian)
2. Pro vstanovlennia obmezhen shchodo poliuvannia ta rehuliuvannia myslyvstva v period voiennoho stanu na terytorii Lvivskoi oblasti : nakaz Lvivskoi oblasnoi viiskovoi administratsii vid 08.08.2022 r. № 154/22. URL : https://loda.gov.ua/documents/36881 (in Ukrainian)
3. Pro vstanovlennia obmezhen shchodo poliuvannia ta rehuliuvannia myslyvstva v period voiennoho stanu na terytorii Lvivskoi oblasti : nakaz Lvivskoi oblasnoi viiskovoi administratsii vid 08.08.2022 r. № 154/22. URL : https://loda.gov.ua/documents/36881 (in Ukrainian)
4. Shchodo funktsionuvannia myslyvskoi haluzi v umovakh voiennoho stanu : lyst Ministerstva zakhystu dovkillia ta pryrodnykh resursiv Ukrainy 1–05/22 vid 12.05.2022 r. URL : https://gsvms.org.ua/Letters/556e1a6d-42f4-4304-b82a-f21f2e053bc9_1.pdf (in Ukrainian)

Bibliography

Journal articles

1. Horbunova K. V. 'Kryminalno-pravovi oznaky nezakonnoho poliuvannia yak element kryminolohichnoi kharakterystyky' [Criminal law signs of illegal hunting as an element of criminological characteristics] (2022) 3 (98) Visnyk Kharkivskoho natsionalnoho universytetu vnutrishnikh sprav. 152–159. DOI: https://doi.org/10.32631/v.2022.3.14 (in Ukrainian)
2. 'Sposib i zasoby vchynennia nezakonnoho poliuvannia yak obstavyny dokazuvannia u kryminalnomu provadzhenni (na materialakh sudovoi praktyky)»' [The method and means of committing illegal hunting as evidence in criminal proceedings (based on court practice materials)»] (2023) 2 101 Visnyk Kharkivskoho natsionalnoho universytetu vnutrishnikh sprav 213–223 DOI: https://doi.org/10.32631/v.2023.2.50 (in Ukrainian)
3. Shramko S. S., Kalinina A. V. 'Zlochynnist v Ukraini: yaka vona ye pid chas viiny i yakoiu mozhe buty u pisliavoiennyi chas?' [Crime in Ukraine: what is it like during the war and what can it be like in the post-war period?] (2022) 44 Pytannia borotby zi zlochynnistiu 98 DOI: 10.31359/2079-6242-2022-44-98 (in Ukrainian)

Conference papers

4. Horbunova K. V. 'Problemy protydii nezakonnomu poliuvanniu v Ukraini pid chas voiennoho stanu Teoretyko-prykladni problemy kryminalnoho protsesu ta kryminalistyky v umovakh voiennoho stanu : tezy dop. Mizhnarod. nauk.-prakt. konf. (m. Kamianets-Podilskyi, 24 lystop. 2023 r.) 111–113. DOI: https://doi.org/10.5281/zenodo.10156318 (in Ukrainian)

Websites

5. Omelchuk O., Sadohurska S. 'Pryroda ta viina: yak viiskove vtorhnennia Rosii vplyvaie na dovkillia Ukrainy' [Nature and War: How Russia's Military Invasion Affects Ukraine's Environment] (Ekodiia) <https://ecoaction.org.ua/pryroda-ta-vijna.html?gad_source=1&gclid=Cj0KCQjwj9-zBhDyARIsAERjds3uS2iWb31_KXBRW7PfmeTYcoXLKRljdEYqmI1fSDNwTqqU7_AEqjYaAvTPEALw_wcB> (in Ukrainian)
6. 'Porushyv zaboronu na poliuvannia ta shche y z nezareiestrovanoiu zbroieiu' [He violated the ban on hunting and also with unregistered weapons] (sait mista Shepetivka) <https://shepetivka.com.ua/novyny/kryminal/13019-porushyv-zaboronu-na-poliuvannia-ta-shche-i-z-nezareiestrovanoiu-zbroieiu.html> (in Ukrainian)

Reports

7. 'Iedynyi zvit pro kryminalni pravoporushennia za sichen-hruden 2021 roku' [The only report on criminal offenses for January-December 2021] (Ofis Heneralnoho prokurora) <https://gp.gov.ua/ua/posts/pro-zareyestrovani-kriminalni-pravoporushennya-ta-rezultati-yih-dosudovogo-rozsliduvannya-2> (in Ukrainian)
8. 'Iedynyi zvit pro kryminalni pravoporushennia za sichen-hruden 2022 roku' [The only report on criminal offenses for January-December 2022] (Ofis Heneralnoho prokurora) <https://gp.gov.ua/ua/posts/pro-zareyestrovani-kriminalni-pravoporushennya-ta-rezultati-yih-dosudovogo-rozsliduvannya-2> (in Ukrainian)
9. 'Iedynyi zvit pro kryminalni pravoporushennia za sichen-hruden 2023 roku' [The only report on criminal offenses for January-December 2023] (Ofis Heneralnoho prokurora) <https://gp.gov.ua/ua/posts/pro-zareyestrovani-kriminalni-pravoporushennya-ta-rezultati-yih-dosudovogo-rozsliduvannya-2> (in Ukrainian)

Горбунова К. В.
Запобігання незаконному полюванню в Україні в умовах воєнного стану

Статтю присвячено розкриттю особливостей запобігання незаконному полюванню в Україні в умовах воєнного стану.

Визначено, що незважаючи на тимчасову заборону полювання на весь період воєнного стану, кримінальні правопорушення за статтею 248 КК України залишаються на стабільних позиціях статистичного обліку (як до 2022 року, так і в період дії воєнного стану).

Підкреслюється, що суспільна небезпечність незаконного полювання полягає в тому, що неконтрольований і самовільний видобуток диких тварин призводить до загрози їх зникнення, так як їх чисельність у природному середовищі знижується, що стає причиною сповільнення процесів відновлення біогеоценозу певних територій. Екологія України за останній час і так постійно зазнає нищівних ударів різного масштабу через постійні обстріли рф.

У статті наведено деякі результати проведеного авторкою опитування працівників Національної поліції, зокрема щодо визначення ними ступеня латентності кримінальних правопорушень за статтею 248 КК України, ефективності практики протидії незаконному полюванню органами дізнання та безпосередньо запобіжних заходів.

Визначено, що особливості запобігання незаконному полюванню в умовах воєнного стану зумовлені забороною пересування лісами (у тому числі територіями мисливських угідь), відсутністю контролю над певними територіями України внаслідок бойових дій (наприклад, частиною лісів у Київській, Чернігівській, Сумській, Луганській, Донецькій та Херсонській областях), наявністю значної кількості зброї (насамперед вогнепальної) та боєприпасів у населення.

Розглянуто перспективні напрями запобігання незаконному полюванню, що матимуть, на думку працівників Національної поліції, реальний ефект. Такими заходами є адміністративні та освітянські заходи, пов'язані із видачею дозволів на мисливську зброю, полювання, відстрільних карток тощо та відповідальністю за порушення норм законодавства, що регулює мисливську діяльність та забороняє незаконне полювання.

Ключові слова: *полювання, мисливство, кримінальне правопорушення, запобігання злочинності, воєнний стан.*

Gorbunova K. V.
Prevention of illegal hunting in Ukraine under martial law

The article is devoted to revealing the peculiarities of preventing illegal hunting in Ukraine under martial law.

It was determined that despite the temporary ban on hunting for the entire period of martial law, criminal offenses under Article 248 of the Criminal Code of Ukraine remain in stable positions in statistical records (both until 2022 and during the period of martial law).

It is emphasized that the social danger of illegal hunting lies in the fact that the uncontrolled and arbitrary extraction of wild animals leads to the threat of their disappearance, as their number in the natural environment decreases, which causes a slowdown in the restoration of the biogeocenosis of certain territories. Recently, the ecology of Ukraine has been constantly subjected to devastating blows of various scales due to the constant shelling of the Russian Federation.

The article presents some of the results of the author's survey of National Police employees, in particular, regarding their determination of the degree of latency of criminal offenses under Article 248 of the Criminal Code of Ukraine, the effectiveness of the practice of countering illegal hunting by investigative bodies and direct preventive measures.

It was determined that the peculiarities of the prevention of illegal hunting in the conditions of martial law are caused by the prohibition of movement through forests (including the territories of hunting grounds), the lack of control over certain territories of Ukraine due to hostilities (for example, part of the forests in Kyiv, Chernihiv, Sumy, Luhansk, Donetsk and Kherson regions), the presence of a significant amount of weapons (primarily firearms) and ammunition in the population.

Prospective directions for the prevention of illegal hunting, which will have a real effect, according to the employees of the National Police, have been considered. Such measures are administrative and educational measures related to the issuance of permits for hunting weapons, hunting, shooting cards, etc., and responsibility for violation of legislation regulating hunting activities and prohibiting illegal hunting

Key words: *hunting, hunting, criminal offense, crime prevention, martial law.*

Стаття надійшла до редакції:10.05.2024 р.
Прийнята до друку: 20.05.2024 р.